

Raamattutyö Angolassa

RAPORTTI VUODESTA 2024

Kikongo

82% RAAMATUSTA KÄÄNNETTY

Kwanza Sulin kimbundu

60% UT-STA KÄÄNNETTY

Njaneka

60% RAAMATUSTA KÄÄNNETTY

Ngangela

85% RAAMATUSTA KÄÄNNETTY

Nkumbi

74% RAAMATUSTA KÄÄNNETTY

Songo

77% RAAMATUSTA KÄÄNNETTY

Umbangala

77% RAAMATUSTA KÄÄNNETTY

Umbundu

95% RAAMATUSTA KÄÄNNETTY

PIPLiA.voimasanoja

YLEISTÄ ANGOLASTA

Angolan tasavalta on noin 35,9 miljoonan asukkaan valtio eteläisessä Afrikassa. Lännessä Angola rajautuu Etelä-Atlanttiin, ja sen rajanaapureita ovat pohjoisessa Kongon demokraattinen tasavalta, idässä Sambia ja etelässä Namibia. Angolan väestö on nuorta: lähes 50 prosenttia angolalaisista on alle 15-vuotiaita.

Angola oli Portugalin siirtomaa vuoteen 1975 saakka. Siirtomaavallasta irtautumisesta käynnistynyt sisällissota kesti vuoteen 2002 saakka. Maan ainut virallinen kieli ja koulukieli on edelleen portugali. Angolalaisista lukutaitoisia on n. 71 prosenttia, naisista vain 60 prosenttia.

Vaikka sisällissodan päättymisestä on yli 20 vuotta, maalla on edelleen isoja sosioekonomisia haasteita. Noin 30 prosenttia angolalaisista elää köyhyysrajan alapuolella, ja työttömyysaste on korkea, etenkin nuorten aikuisten keskuudessa. Äiti- ja lapsikuolleisuusaste ovat myös korkeita.

RAAMATUNKÄÄNNÖSTYÖ VÄHEMMISTÖKIELILLE ANGOLASSA

Perustiedot: Useaan kieliryhmään kuuluvat kirkot ovat pyytäneet Angolan Pipliaseuralta uusia raamatunkäännöksiä. Vuonna 2024 käännoistyötä tehtiin kahdeksalle kielelle: kikongoksi, Kwanza Sulin kimbunduksi, njanekaksi, ngangelaksi, nkumbiksi, songoksi, umbangalaksi ja umbunduksi.

Näiden lisäksi Angolan Pipliaseuralla on käynnissä yhteishankkeena Namibian Pipliaseuran kanssa raamatunkäännöshanke kwanjaman kielellä. Siitä raportoidaan erikseen kwanjaman ja ndongan yhteishankkeen vuosiraportissa.

Kolmelle kielistä tehdään uutta käännöstä Raamatusta. Muille kielille käännös on ensimmäinen koskaan.

Suomen Pipliaseura tukee Angolan raamatunkäännöshankkeita osoittamalla hankkeiden käyttöön käännöstyön asiantuntija Riikka Halme-Bernekingin työpanoksen. Riikka Halme-Berneking toimii kaikkien Angolan hankkeiden kääntäjien kouluttajana ja käännösten konsulttina eli lopullisena tarkastajana.

Raamatunkäännöstyön työmenetelmä: Pipliaseurojen raamatunkäännöstyötä tekevät kielenpuhujat, jotka puhuvat kieltä äidinkielenään. Suomen Pipliaseura tekee Yhtyneiden Raamattuseurojen verkostossa käännöstyön konsultointia, arvioi osaltaan hankkeita sekä tukee niitä taloudellisesti. Käännöstyössä noudatetaan menetelmää, jossa kääntäminen jaetaan neljään peräkkäiseen vaiheeseen.

PIPLiA. voimasanoja

1. Kääntäjä laatii tekstistä raakakäännöksen.
2. Tämän jälkeen kääntäjän kollegat tarkistavat raakakäännöksen sisällön ja kieliäsun. Näin varmistetaan, että käännöksen kieli vastaa sovittuja käytänteitä ja normeja.
3. Seuraavaksi kielenhuollettua käännöstä testataan valikoidun kommentointiryhmän avulla. Testauksen avulla pyritään varmistamaan, että tavallinen lukija ymmärtää käännöksen.
4. Kun testauksen yhteydessä havaitut ongelmat on korjattu, käännöskonsultti tarkistaa käännöksen Raamatun alkukielistä tekstiä vastaan, jolloin korjataan mahdolliset ongelmat tai puutteet. Tämän jälkeen voidaan käännöksen katsoa olevan valmis.

Lopuksi käännös siirtyy kirkkojen käsiteltäväksi ja hyväksytään niissä käyttöön.

Raamatunkäännöstyön merkitys: Seurakuntien lähetystehtävän ytimessä on Raamatun ja sen sanoman välittäminen kaikille kansoille. Omakielinen Raamattu on lähetystyön lähtökohta ja alku.

Raamattu ei kuulu pelkästään valtakielille ja enemmistöille. Vähemmistökielinen raamatunkäännös parantaa kielen ja kulttuurin asemaa ja tukee niiden säilymistä elossa. Seuraavan 50 vuoden kuluessa noin puolet maailman kielistä on vaarassa kuolla, ellei mitään tehdä.

Raamatunkäännöksen yhteydessä usein syntyy vähemmistökielelle kirjakieli. Kirjakielen olemassaolo mahdollistaa lukemaan ja kirjoittamaan oppimisen omalla äidinkielellä. Omakielinen raamatunkäännös antaa ihmiselle oikeuden ja vallan lukea ja tulkita Raamattua itse. Raamatunkäännöstyö saa aikaan tasa-arvoa ja oikeudenmukaisuutta tekemällä syrjäytetyt kielivähemmistöt näkyviksi ja arvostetuiksi. Tammikuussa 2024 koko Raamattu oli saatavana 743 kielellä. Uusi testamentti on käännetty 1 678 kielelle, ja jokin yksittäinen raamatunosa on käännetty 1 255 kielelle. Yli puolelle maailman kielistä ei ole käännetty yhtään raamatun tekstiä. Tämä koskee 189 miljoonaa puhujaa 3 772 eri kielellä. Lähes puolellatoista miljardilla ihmisellä ei ole koko Raamattua äidinkielellään. (Lähde: ProgressBible)

Piipiaseurojen raamatunkäännöstyötä tehdään paikallisten kirkkojen kutsusta. Kääntäjinä toimivat paikalliset, koulutetut kääntäjät, jotka puhuvat kieltä äidinkielenään. He ovat alueen Piipiaseuran omia työntekijöitä. Käännös perustuu aina alkukieliseen tekstiin.

PIPLiA. voimasanoja

KIKONGONKIELINEN RAAMATUNKÄÄNNÖSHANKE

Kikongon kieltä puhutaan Kongon tasavallassa, Kongon demokraattisessa tasavallassa ja Angolassa. Angolassa kikongon puhujia on noin 1,5 miljoonaa. Raamatunkäännös tehdään nimenomaan angolalaiselle kikongon variantille.

Kikongon puhujat olivat ensimmäisiä angolalaisia, jotka saivat omakielisen Raamatun. Kikongonkielisen Raamatun käänsivät baptistilähetystyöntekijät vuonna 1926, eli se on yli 100 vuotta vanha. Ihmisten on hyvin vaikea lukea ja ymmärtää niin vanhaa tekstiä. Angolan Pipliaseura aloitti uuden kikongonkielisen Raamatun käännöstyön vuonna 1999.

Tavoite: Tavoitteena on kääntää uudelleen kikongonkielinen koko Raamattu. Kikongonkielinen Uusi testamentti julkaistiin vuonna 2018.

Uusi raamatunkäännös tulee palvelemaan kaikkia kirkkoja. Kirkkojen johtajat toivovat käännöksen palvelevan kirkkojen kasvua ja kristinuskon syvempää ymmärrystä. Tavoitteena on saada kikongonkielinen Raamattu valmiiksi vuoteen 2027 mennessä.

Hankkeen eteneminen vuonna:

Vuoden 2024 aikana kääntäjät työskentelivät Vanhan Testamentin parissa. Kääntäjät tarkistivat kirjoja ja testasivat niitä palauteryhmissä. Kirjoja saatiin tarkistettua myös käännöskonsultin kanssa.

Vaihe 4: 4. ja 5. Mooseksen kirja sekä Tuomarien kirja

Vaihe 3: Psalmit, Sananlaskujen kirja, Saarnaaja, Laulujen laulu, Valitusvirret, Nahum, Habakkuk

Vaihe 2: Loput 30% Psalmien kirjasta, Sananlaskujen kirja, Laulujen laulu, Valitusvirret, Hesekiel, Nahum

Käännöskonsultti työskenteli kikongokääntäjien ja umbangalakääntäjien kanssa kasvokkain viikon ajan käyden läpi Pentateukin erityiskysymyksiä. Kaikki kääntäjät osallistuivat viikon mittaisille kääntäjien koulutuspäiville Luandassa, missä opiskeltiin mm. heprealaisen runouden kääntämistä.

KWANZA SULIN KIMBUNDUN RAAMATUNKÄÄNNÖSHANKE

Kwanza Sulin kimbundun kieltä puhutaan Kwanza Sulin maakunnan alueella, joka sijaitsee Angolan keskiosassa. Kwanza Sulin väkiluku on noin 2 200 000 asukasta, ja se on maan viidenneksi väkirikkain maakunta.

PIPLiA. voimasanoja

Kwanza Sulin asukkaat saavat toimeentulonsa pääsääntöisesti maataloudesta. Työttömyysaste ja lukutaidottomuus ovat alueella erittäin korkeat, ja asukkaat ovat pienituloisia.

Kwanza Sulin kimbundun puhujista lähes 100 prosenttia on kristittyjä. Kirkoilla on kuitenkin ollut vaikeuksia työssään näissä yhteisöissä, koska Kwanza Sulin kimbundun kielellä ei ole mitään kirjoitettua materiaalia. Kirkkojen työssä joudutaan siis turvautumaan Raamatun teksteihin ja hengellisiin materiaaleihin, joita kuulijat eivät ymmärrä.

Omakielinen Raamattu tukee yhteisön kielen ja kulttuurin säilymistä ja kirkkojen työtä alueella. Myöhemmin on myös mahdollista tutkia lukutaitomateriaalien tuottamista kielellä.

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on kääntää kielelle koko Raamattu. Ensimmäisenä käännetään Uusi testamentti.

Hankkeen eteneminen: Vuonna 2024 käännöstiimi työskenteli Uuden testamentin parissa. Kääntäjät tekivät raakakäännöstä Johanneksen evankeliumiin sekä Paavalin kirjeisiin. Evankeliumien ja Apostolien tekojen osalta kääntäjät tekivät myös raakakäännöksen tarkistustyötä. Synoptisten evankeliumien raakakäännöstä tarkistettiin ja testattiin palauteryhmässä, ja Matteuksen evankeliumin käänös tarkistettiin konsultin kanssa.

Vaihe 4: Matteus

Vaihe 3: Toinen puolikas Matteuksesta, Markus ja Luukas

Vaihe 2: Toinen puolikas Markuksesta, Luukas, Johannes sekä 80% Apostolien teoista

Vaihe 1: Johannes, Roomalaiskirje, 1-2 Korinttilaiskirjeet, Galatalaiskirje, Efesolaiskirje, Filippiläiskirje sekä Kolossalaiskirje

Käännöskonsultti työskenteli viikon ajan Kwanza Sulissa kääntäjien toimistossa ja piti heidän kanssaan koulutustilaisuuden vapaaehtoisille käännöstestaaajille. Kaikki kääntäjät osallistuivat viikon mittaisille kääntäjien koulutuspäiville Luandassa, missä opiskeltiin mm. heprealaisen runouden kääntämistä.

NJANEKANKIELEN RAAMATUNKÄÄNNÖSHANKE

Njaneka-Humbin termiä käytetään ilmaisemaan Etelä-Angolan pienviljelijöiden ja paimenten muodostamaa etnistä ryhmää. Valtaosa heistä asuu Huılan maakunnassa. Suurin osa Njaneka-Humbi-kansasta on katolilaisia kristittyjä. Lukutaitoisten määrän kasvu yhteisössä on ollut hyvin hidasta.

PIPLiA. voimasanoja

Njeka-Humbi -kansa puhuu kahta kieltä: njanekaa ja nkumbia. Njanekan puhujia asuu Lubangossa, Humpatassa, Chibiassa, osassa Namiben maakuntaa sekä Gambosin kunnassa ja osassa Virein kunnan itäosaa. Njanekan puhujia on Angolassan noin 700 000, ja heillä ei aiemmin ole ollut mitään Raamatun tekstejä omalla kielellään.

Tavoite: Tavoitteena on kääntää ensimmäinen njanekankielinen koko Raamattu sisältäen deuterokanoniset kirjat. Tavoitteena on saada njanekankielinen Raamattu valmiiksi vuoteen 2029 mennessä.

Hankkeen eteneminen: Vuonna 2024 juhlittiin Uuden testamentin julkaisemisen vuosipäivää marraskuussa. Uusi käänös on otettu hyvin vastaan useassa njanekan kieltä käyttävässä seurakunnassa. Kääntäjät työskentelivät vuonna 2024 erityisesti Psalmien eri vaiheitten tarkistusten ja käyttäjätestausten parissa.

Vaihe 4: Psalmiit sekä viidennes 5. Mooseksen kirjasta

Vaihe 3: 5. Mooseksen kirja, Joosua, Psalmiit

Vaihe 2: Joosua, Tuomarien kirja, puuttuvat 90 % Psalmeista

Vaihe 1: 2. Kuningasten kirja, Esra, Nehemia ja Ester, 80% Jobin kirjasta, Sananlaskut, Saarnaaja, Laulujen laulu sekä neljännes Jesajan kirjasta

Käännöshankkeen koordinaatiosta vastaava kääntäjä jäi eläkkeelle, ja hankkeessa alusta asti toiminut kääntäjä Tchatua Calipe aloitti koordinaattorina. Hankkeeseen rekrytoitiin uusi kääntäjä, Rodrina Cassanga. Vanhat kääntäjät osallistuivat viikon mittaisille kääntäjien koulutuspäiville Luandassa, missä opiskeltiin mm. heprealaisen runouden kääntämistä.

NGANGELANKIELINEN RAAMATUNKÄÄNNÖSHANKE

Ngangelan puhujia asuu pääosin Angolan kaakkoisosissa alueella, joka kärsi pahoin pitkästä sisällissodasta. Kielen puhujia on noin 430 000. Yksi kielen murteista on Lucazi.

Lähetysaarnajat käänsivät olemassa olevan lucazinkielisen Raamatun viime vuosisadan alkupuolella. Uusi testamentti julkaistiin vuonna 1935 ja koko Raamattu vuonna 1963. Monet seurakunnat ovat lähestyneet Angolan Pipliaseuraa ja pyytäneet uutta raamatunkäännöstä.

Nykyisen lucazinkielisen Raamatun kieli on vanhentunutta, ja erityisesti nuorten ja muiden murteiden puhujien on vaikea ymmärtää sitä. Monet kirkot käyttävät

PIPLIA. voimasanoja

portugalinkielistä raamatunkäännöstä, mikä ei tee hyvää ngangelan kielen säilymiselle elinvoimaisena. Nyt Raamattua käännetään laajemmalla alueella puhuttavalle ngangelan yleiskielelle. Kielen ortografiaa eli kirjoitusasua on myös tarkistettu sitten edellisen käännöksen, ja uusi raamatunkäännös tehdään viranomaisten suosittelemalla kirjoitustavalla.

Tavoite: Tavoitteena on kääntää uudelleen alkukielistä ngangelankielinen koko Raamattu. Ngangelankielinen Uusi testamentti julkaistiin vuonna 2019. Koko Raamatun valmiiksi saaminen on tavoitteena vuoteen 2026 mennessä.

Hankkeen eteneminen: Vuoden 2024 aikana kääntäjät ovat tehneet raakakäännöksen Tobitin kirjasta sekä tehneet tarkistuksia ja testauksia muille Vanhan Testamentin kirjoille.

Vaihe 4: 1.–2. Samuel, 1. Kuningasten kirja ja puolet 2. Kuningasten kirjasta

Vaihe 3: Hesekiel, Daniel, Obadia, Joonas, Miika, Nahum ja Habakkuk

Vaihe 2: Jeremia, Valitusvirret, Hesekiel, Daniel, Aamos, Obadia, Miika, Nahum ja Habakkuk

Ngangelan käännöstiimi menetti kaksi pitkäaikaista kääntäjää vuonna 2024, kun yksi luopui työstään muutettuaan henkilökohtaisista syistä toiseen maakuntaan, ja toinen kuoli rajun liikenneonnettomuuden seurauksena. Hankkeeseen rekrytoitiin kaksi uutta kääntäjää, katolisen kirkon kasteopettaja Manuel Lituai sekä Estevão Licumbi Angolan evankelisesta kirkkoliitosta. Kaksi kääntäjää osallistui viikon mittaisille kääntäjien koulutuspäiville Luandassa, missä opiskeltiin mm. heprealaisen runouden kääntämistä.

NKUMBINKIELINEN RAAMATUNKÄÄNNÖS

Nkumbit kuuluvat Njaneka-Humbin etnolingvistiseen ryhmään, ja asuvat eteläisessä Angolassa Kunene-joen pohjois- ja etelärannalla. Monet heistä asuvat perinteisissä kylissä.

Nkumbin puhujia on noin 150 000. Nkumbinkielisessä yhteisössä toimii kaksi pääkirkkokuntaa: katolinen kirkko ja luterilainen kirkko. Lisäksi alueella on useita kasvavia protestanttisia kirkkoja. Kirkoilla on kuitenkin ollut vaikeuksia työssään näissä yhteisöissä, koska ihmisillä ei ole koskaan ollut Raamattua omalla kielellään. Monet heistä eivät ymmärrä portugalia.

Tavoite: Tavoitteena on kääntää koko Raamattu nkumbin kielelle. Uusi testamentti julkaistiin vuonna 2019. Koko nkumbinkielisen Raamatun julkaisemisen tavoite on vuoden 2027 lopussa.

PIPLiA. voimasanoja

Hankkeen eteneminen: Vuoden 2024 aikana tiimi teki raakakäännöksiä jäljellä oleviin Vanhan testamentin kirjoihin. Käännöstarkistuksia ja testauksia tehtiin lukuisiin Vanhan testamentin kirjoihin. Raamatunkäännöskonsultin kanssa tarkistettiin Mooseksen kirjoja.

Vaihe 4: Loput 3. Mooseksen kirjasta sekä 4. Mooseksen kirja ja puolet 5. Mooseksen kirjasta

Vaihe 3: Joošua, Tuomarien kirja, 1.-2. Samuel, 1.-2. Kuningasten kirja, 1.-2. Aikakirja, Esra, Nehemia, Ester, Joel, Haggai, Sakarja ja Malakia

Vaihe 2: Tuomarien kirja, 1.-2. Samuel, 1.-2. Kuningasten kirja, 1.-2. Aikakirja, Esra, Nehemia, Ester ja Malakia

Vaihe 1: 2. Jesaja ja Jeremia, puolet Hesekielin kirjasta

Kaikki kääntäjät osallistuivat viikon mittaisille kääntäjien koulutuspäiville Luandassa, missä opiskeltiin mm. heprealaisen runouden kääntämistä.

SONGONKIELINEN RAAMATUNKÄÄNNÖS

Songon puhujia on noin 245 000 ja he asuvat pohjoisen Angolan keskiosissa, Luquembossa, Quirimassa ja Cambundi Catembo -yhteisössä. Songo-yhteisön ihmiset ovat kärsineet poliittisesta epävakaudesta, terveydenhoidon puutteista ja työttömyydestä. Songon puhujista 60 % on lukutaidottomia.

Songo-yhteisöstä kristittyjä on noin 80 %. Kirkkojen työ alueella on ollut haastavaa, koska heillä ei ole ollut mitään Raamatun tekstejä omalla kielellään, ja suurin osa ihmisistä ei ymmärrä portugalia.

Tavoite: Tavoitteena on julkaista ensimmäinen songonkielinen koko Raamattu vuonna 2027. Songonkielinen Uusi testamentti julkaistiin vuonna 2021.

Hankkeen eteneminen: Vuoden 2024 aikana kääntäjät työskentelivät Vanhan testamentin parissa. Kaikki Mooseksen kirjat on tarkistettu konsultin kanssa.

Vaihe 4: Loput 2. Mooseksen kirjasta, 3.-5. Mooseksen kirja, Joel ja Nahum

Vaihe 3: Joošua, Tuomarien kirja, Esra, Nehemia, Ester ja Psalmit

PIPLiA.voimasanoja

Vaihe 2: 2. Kuningasten kirja, 1. Aikakirja, toinen puolikas Psalmeista, Daniel

Vaihe 1: Loput Jesajan kirjasta ja Jeremia

Vuonna 2024 käännöskonsultti työskenteli kääntäjien kanssa kasvokkain Pentateukin käännöstarkistusten parissa. Kaikki kääntäjät osallistuivat viikon mittaisille kääntäjien koulutuspäiville Luandassa, missä opiskeltiin mm. heprealaisen runouden kääntämistä.

UMBUNDUNKIELINEN RAAMATUNKÄÄNNÖS

Umbundun etninen ryhmä on Angolan suurin. Se edustaa noin 40 % väestöstä. Umbundun kieli on yleisimmin puhuttu alkuperäiskieli. Se on maan toiseksi puhutuin kieli portugalin jälkeen. Puhujia on noin 23 % angolalaisista eli yli 8 miljoonaa. Umbundunkielisen Raamatun käännöshanke alkoi vuonna 1999 sisällissodan aikana. Sota vaikeutti työtä ja projekti on käynyt läpi monenlaisia vaiheita.

Ensimmäisen umbunduraamatun käänsovivat amerikkalaiset ja kanadalaiset lähetysaarnajat angolalaisten pappien ja opettajien avulla. Se painettiin vuonna 1963, ja nyt kieli on vanhentunutta. Eräs umbundunkielinen pastori ja raamattuluennonjohtaja on sanonut: "Nykyinen umbunduraamattu kuulostaa ihan heprealta." Uusi käännös tarvitaan, jotta uudet ja vanhat sukupolvet voivat lukea ja ymmärtää Jumalan sanaa. Tulevassa käännöksessä käytetään uutta virallista ja yhtenäistä umbundun kielen ortografiaa eli oikeinkirjoitusta. Meneillään olevan ortografian harmonisointiprosessin tavoitteena on yhdistää erilaiset kirjoitusperinteet: katolinen, protestanttinen ja valtiollinen, jotta kieli olisi kaikille yhteinen.

Tavoite: Tavoitteena on saada valmiiksi uusi umbundunkielinen koko Raamattu (sisältäen deuterokanoniset kirjat) vuoden 2025 loppuun mennessä. Uusi testamentti julkaistiin vuonna 2017.

Hankkeen eteneminen: Vuoden 2024 aikana kääntäjät työskentelivät Vanhan testamentin parissa kaikkien käännöstyön vaiheiden osalta.

Vaihe 4: Loput Psalmien kirjasta, Sananlaskut, puolet Jesajan kirjasta, Jeremia, Valitusvirret, Daniel

PIPLiA. voimasanoja

Vaihe 3: Loput Psalmien kirjasta, Sananlaskut, Jesaja, Jeremia, Valitusvirret, Hesekiel, Daniel ja Hoosea

Vaihe 2: Loput Psalmien kirjasta, Jesaja, Jeremia, Valitusvirret, Hesekiel, Daniel, Hoosea

Vaihe 1: Esterin kirjan lisäykset, 1.-2. Makkabealaiskirja

Vuonna 2024 yksi kääntäjistä menehtyi sairastettuaan muutaman kuukauden. Käännöskonsultit työskentelivät kääntäjien kanssa kasvokkain useaan otteeseen. Kääntäjät osallistuivat viikon mittaisille kääntäjien koulutuspäiville Luandassa, missä opiskeltiin mm. heprealaisen runouden kääntämistä.

UMBANGALANKIELINEN RAAMATUNKÄÄNNÖS

Umbangalan kieltä puhuu noin 400 000 ihmistä Lunda Norten ja Malanjen maakunnissa. Suurin osa umbangalan puhujista kuuluu katoliseen kirkkoon ja eri protestanttisiin kirkkoihin.

Umbangalaa puhuvat ihmiset kokevat, että heidät on unohdettu. Heille ei ole aiemmin käännetty mitään Raamatun tekstejä. Hankkeen suurena haasteena on koko ajan ollut riittävän rahoituksen saaminen sen loppuun saattamiseksi.

Tavoite: Kääntää ensimmäinen umbangalankielinen koko Raamattu, mukaan lukien deuterokanoniset kirjat, vuoden 2027 loppuun mennessä. Uusi testamentti julkaistiin vuonna 2022.

Hankkeen eteneminen: Vuoden 2024 aikana kääntäjät työstivät raakakäännöstä useista Vanhan testamentin kirjoista.

Vaihe 4: 4. Mooseksen kirja, Ruut ja Esra

Vaihe 3: 2. Samuel, 1.-2. Kuningasten kirja, 1.-2. Aikakirja

Vaihe 2: 1.-2. Aikakirja, kolmasosa Psalmeista

Vuonna 2024 rekrytoitiin uusi kääntäjä katolisesta kirkosta. Yksi kääntäjistä joutui pitkälle sairauslomalle. Kääntäjät olivat mukana koordinoimassa ja tarkistamassa Uuden testamentin nauhoitusta.

Käännöskonsultti työskenteli umbangalakääntäjien ja kikongokääntäjien kanssa kasvokkain viikon ajan käyden läpi Pentateukin erityiskysymyksiä. Kääntäjät

PIPLiA.voimasanoja

osallistuivat viikon mittaisille kääntäjien koulutuspäiville Luandassa, missä opiskeltiin mm. heprealaisen runouden kääntämistä.

PIPLiA.voimasanoja